

Dosarul nr. 2rac-268/22
(2-21122045-01-2rac-11112022)

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. N. Russu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, I. Dutca, D. Băbălău)

ÎNCHEIERE

22 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de reprezentantul recurentului
Întreprinderea cu Capital Străin "Premier Energy Distribution" Societate pe
Acțiuni, avocatul Artur Macovei,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu
Capital Străin "Premier Energy Distribution" Societate pe Acțiuni împotriva
Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule cu privire la încasarea
despăgubirii, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost
respinsă cererea de apel depusă de reprezentantul apelantului Întreprinderea cu
Capital Străin "Premier Energy Distribution" Societate pe Acțiuni, avocatul Artur
Macovei și a fost menținută hotărârea din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei
Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a ț ă :

La data de 13 august 2021, Î.C.S. "Premier Energy Distribution" S.A. a
depus cerere de chemare în judecată împotriva Biroului Național al Asiguratorilor
de Autovehicule cu privire la încasarea despăgubirii, dobânzii de întârziere și
cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la 09 decembrie 2019, ora
09:40, formațiunea de intervenții operative pe r-nul Ștefan Vodă, a depistat pe
Fiderul 7 PDC Volontirovca, faptul că pilonul nr. 343 este lovit cel mai probabil
ca urmare a unui accident rutier.

A susținut reclamantul că, pilonul era înclinat și se ținea doar în armatură și
2 conductoare, astfel, echipa de intervenție operativă a anunțat serviciul 112.

Astfel, a menționat reclamantul că, la data de 09 decembrie 2019, ora 09:40,
în localitatea Volintiri, r-nul Ștefan Vodă, a avut loc un accident rutier, ca rezultat
fiind avariat un pilon electric (LEA-10 kV PDC-114, F-7, pilonul-343), iar
conform procesului-verbal de cercetare la fața locului, întocmit de I.P. Ștefan
Vodă, s-a recunoscut deteriorarea pilonului electric ca urmare a accidentului rutier
iar responsabilul de producere a accidentului, încălcând regulile de circulație
rutieră a părăsit locul accidentului.

A indicat reclamantul că, pe parcursul cercetării circumstanțelor producerii

respectivului accident, prin răspunsul I.P. Ștefan Vodă, nr. de intrare: 20191231-40686, s-a informat că persoana vinovată de producerea accidentului nu a fost identificată.

A mai enunțat reclamantul că, impactul produs a impus înlocuirea pilonului electric, fiind efectuate lucrările de schimb al pilonului, conform devizului de cheltuieli nr. MD2019STEF01279 din 22 decembrie 2019 și certificatul de confirmare a prejudiciului nr. de ieșire: 0306/09081-20200205.

A relatat reclamantul că, conform demersului către I.P. Ștefan Vodă nr. de ieșire: 0705/95943- 20191209, copiei răspunsului de la I.P. Ștefan Vodă nr. de intrare: 20191231-40686, certificatului de confirmare a prejudiciului și facturii privind achitarea serviciilor antreprenorului FA162668, se confirmă efectuarea reparațiilor la linia electrică și costul acestora.

A comunicat reclamantul că, cu referire la faptul că factura atestă plata sumei de 5817 lei și 62 de bani, iar valoarea totală a prejudiciului este de 8750 lei și 82 de bani, deci factura ce confirmă achitarea serviciilor antreprenorului FA162668, conține doar costul lucrării fără includerea materialelor, care au fost preluate de la depozit și prin urmare nu au fost achiziționate de la acest antreprenor.

A invocat reclamantul că, pilonul propriu-zis nu a fost reparat de sine stătător, și se află depozitat și conservat la centrul tehnic Ștefan-Vodă, unde poate fi verificat. Pilonul în cauză a fost depozitat tocmai pentru ca asigurătorii să dețină posibilitatea examinării acestuia.

În continuare, reclamantul a menționat că, la data de 18 februarie 2020 a expediat o cerere de despăgubire (somație) nr. de ieșire 0706/12296-20200218, cu anexarea actelor doveditoare, care a fost recepționată de partea pârâtă la data de 18 februarie 2020, și care la 17 martie 2020, a expediat răspunsul cu nr. de ieșire 02-562/20, în care respinge somația pe motiv că pilonii au fost înlocuiți și pe motiv că fondul victimelor străzii este destinat pentru plata despăgubirilor relaționale vătămărilor corporale sau decesului.

A conchis reclamantul că, poziția Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule precum că fondul de protecție a victimelor străzii este destinat plăților doar pentru despăgubiri pentru vătămări corporale sau deces, este în contradicție cu decizia din 29 ianuarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, care prevede în mod expres că: ”Instanța de recurs decelează că persoana păgubită prin accident produs de autovehicul neidentificat este îndreptățită să-și revendice drepturile sale de compensare a prejudiciului cauzat față de Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule creat în acest sens și care urmează să achite respectivele despăgubiri din Fondul de protecție a victimelor străzii instituit în special pentru astfel de situații”.

În drept, reclamantul a fundamentat cererea de chemare în judecată în temeiul dispozițiilor de la art. 33 alin. (1), alin. (4) al Legii nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, pct. 10 al Hotărârii CNPF nr. 19/11 din 09 aprilie 2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind Fondul de protecție a victimelor străzii, art. 774, art. 776, art. 858, art. 1998, art. 942, art. 874 Codul civil și a solicitat încasarea despăgubirii de asigurare în sumă de 8750 lei și 82 de bani, încasarea dobânzii de întârziere în mărime de 1401 lei și 75 de bani și a cheltuielilor de judecată, de la Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule în beneficiul

Î.C.S. "Premier Energy Distribution" S.A. (f.d. 3-7).

Prin hotărârea din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată (f.d. 65, 71-79).

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 10 ianuarie 2022 și ulterior la 24 martie 2022, avocatul Artur Macovei, în interesele apelantului Î.C.S. "Premier Energy Distribution" S.A., a declarat cerere de apel împotriva hotărârii din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii (f.d. 68).

Prin decizia din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de reprezentantul apelantului Î.C.S. "Premier Energy Distribution" S.A., avocatul Artur Macovei și a fost menținută hotărârea din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, Colegiul a constatat că, prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite și elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă și sub toate aspectele, iar hotărârea este legală și întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor și intereselor legale a participanților la proces.

Analizând argumentele invocate în cererea de apel, în raport cu probele anexate la dosar și prevederile legii, ce guvernează raportul litigios, instanța de apel a conchis că, cererea de apel urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărârii contestate, din următoarele considerente.

La caz, instanța de apel a relevat că, prima instanță corect a respins acțiunea depusă de către Î.C.S. "Premier Energy Distribution" S.A. ca fiind neîntemeiată, or, pentru a constata indubitabil existența raportului juridic obligațional din care să izvorască obligația Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule la plata despăgubirilor de asigurare, este necesară stabilirea existenței normei de drept materiale care impune această obligație.

Astfel, Colegiul instanței de apel a subliniat că, din punct de vedere al art. 33 alin. (1) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule nu i se poate imputa efectuarea plăților unor despăgubiri de asigurare pentru daune care nu sunt acoperite prin lege.

Respectiv, instanța de apel a învederat că, pretențiile apelantului Î.C.S. "Premier Energy Distribution" S.A. nu se încadrează în limitele prevederilor art. 33 alin. (3) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, atât timp cât acestea stabilesc un mecanism compensatoriu doar pentru persoanele terțe păgubite care au suferit vătămări corporale și succesori persoanelor terțe decedate atunci când suntem în prezența accidentelor de circulație comise de autori neidentificați, acest mecanism nefiind aplicabil în raport cu terțele persoane ale căror bunuri au fost deteriorate urmare a accidentelor de autovehicul cu autor neidentificat. Or, obligația Biroului Național al Asiguratorilor de Autovehicule de a regulariza dosarele de daună în cazul asigurărilor obligatorii de răspundere civilă auto își are temelia în normele generale de răspundere civilă delictuală care este antrenată doar atunci când este cunoscută persoana răspunzătoare de cauzarea

prejudiciului, există legătură cauzală între fapta persoanei răspunzătoare de cauzarea prejudiciului și prejudiciul cauzat, există/este constatată vinovăția acestei persoane și există prejudiciu.

Mai mult, instanța de apel a evidențiat faptul că, potrivit deciziei nr. 135/2020 a Curții Constituționale, Curtea a notat că, fondul de protecție a victimelor străzii este destinat achitării plăților de despăgubiri în două cazuri: a) pentru vătămări corporale sau deces dacă autovehiculul sau autorul accidentului a rămas neidentificat; b) pentru avarierea ori distrugerea de bunuri și vătămări corporale sau deces dacă proprietarul sau utilizatorul autovehiculului răspunzător de producerea accidentului nu a respectat obligația de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto sau autovehiculul a fost obținut pe cale ilicită (.....) Curtea a notat că, le revine instanțelor de judecată să examineze solicitarea persoanei, căreia i s-au provocat prejudicii materiale, de obținere a despăgubirilor de asigurare în cazul în care autorul accidentului a rămas neidentificat și, respectiv, să stabilească prevederile legale aplicabile acestui caz (a se vedea, DCC nr.135/2020, § 22 și § 24).

Concomitent, instanța de apel a remarcat, cu referire la alegațiile apelantului privind aplicarea dispozițiilor prevăzute la art. 20 alin. (5) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, or, contrar celor invocate, a precizat că, potrivit art. 5 alin. (3) din Legea cu privire la actele normative nr. 100 din 22 decembrie 2017, normele juridice speciale sunt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați, iar în caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.

Prin urmare, Colegiul instanței de apel a notat că, aplicarea prevederilor art. 20 alin. (5) din Legea enunțată este incompletă fără a se ține cont și de dispozițiile art. 33 alin. (1) și (3) din aceeași Lege, or, ultima fiind o normă specială vine în definitivarea celei generale, și urmează a fi aplicată cu prioritate.

Instanța de apel a mai notat că, în cumulul normelor legale raportate la împrejurările de fapt constatate, instanța de apel a subliniat că, deși reclamantul/apelant a solicitat despăgubirea de asigurare pentru deteriorarea pilonului electric – 343, la caz, nu a fost constatată cu certitudine producerea unui accident rutier rezultat cu distrugerea bunului apelantului Î.C.S. ”Premier Energy Distribution” S.A. (pilonul electric – 343).

Subsecvent, Colegiul civil a atestat că existența accidentului rutier prin care a fost deteriorat pilonul electric – 343 nu poate fi interpretat sau apreciat caracterul său iluzoriu ori, incert în condițiile în care pentru aplicabilitatea prevederilor diferite examinării cauzei în apel, existența accidentului rutier este o condiție obligatorie.

Astfel, instanța de apel a concluzionat că, în cazul dedus judecății nu există obligația intimatului/pârât de a achita despăgubirea de asigurare, or, o astfel de obligație în situația în care nu au fost prezentate probe privind întinderea prejudiciului real cauzat nu poate fi imputată ultimului, motiv pentru care în temeiul normelor citate supra nu există nici un temei legal pentru obligarea Biroului Național al Asigurătorilor Auto de a despăgubi Î.C.S. ”Premier Energy Distribution” S.A. suma pretinsă de aceasta din urmă, deoarece aceasta depășește

limita răspunderii intimatului stabilită de Lege, fapt pentru care pretențiile înaintate în cazul dat privind încasarea sumei în mărime de 8750 lei și 82 de bani, cu titlu de despăgubire de asigurare sunt nefondate și pasibile de a fi respinse.

Subsidiar, instanța de apel a reiterat că, reieșind din faptul că pretențiile apelantului privind încasarea despăgubirii de asigurare s-au respins ca fiind neîntemeiate, încasarea dobânzii de întârziere reprezintă o cerință subsecventă celei principale și, prin urmare poartă soarta cerințelor de bază, la fel urmând a fi respinsă.

Cu referire la cheltuielile de judecată, instanța de apel a reținut că, în conformitate cu prevederile art. 82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

În acord cu prevederile art. 94 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului - proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului. Prevederile alin. (1) și (2) se aplică și la repartizarea între părți a cheltuielilor de judecată în instanța de apel, în instanța de recurs și în cadrul revizuirii.

Prin urmare, având în vedere dispozițiile legale indicate supra, Colegiul instanței de apel a apreciat ca fiind întemeiată soluția instanței de fond privind respingerea solicitării de încasare a cheltuielilor de judecată, or, reieșind din cadrul legal precitat, se atestă lipsa dreptului apelantului/reclamant la compensarea cheltuielilor de judecată.

Din aceste considerente, Colegiul a concluzionat că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia de a respinge cererea de apel depusă de reprezentantul apelantului Î.C.S. "Premier Energy Distribution" S.A., avocatul Artur Macovei și a menține hotărârea din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

La 28 octombrie 2022, reprezentantul recurentului Î.C.S. "Premier Energy Distribution" S.A., avocatul Artur Macovei, a depus cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 21 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului depus, reprezentantul recurentului Î.C.S. "Premier Energy Distribution" S.A., avocatul Artur Macovei, a indicat că instanța de apel și prima instanță la examinarea cauzei au încălcat esențial și au aplicat eronat normele de drept procedural și material, ceea ce a dus la adoptarea unei soluții neîntemeiate.

Totodată, s-au invocat aceleași argumente și circumstanțe factologice care au fost invocate pe parcursul examinării cauzei în instanțele ierarhic inferioare, cărora le-a fost dată apreciere, redând conținutul prevederilor normelor legale, dar fără a demonstra prin careva probe, încălcarea sau aplicarea eronată de către instanța de apel a normelor legale aplicabile speței.

Prin prisma art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, la 11 noiembrie 2022 (f.d. 131), instanța de recurs a comunicat intimaților recursul depus, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Prin referința depusă la 09 decembrie 2022, reprezentantul intimatului Biroul Național al Asiguratorilor de Autovehicule, avocatul Angela Popil a solicitat respingerea cererii de recurs depusă de reprezentantul recurentului Î.C.S. "Premier Energy Distribution" S.A., avocatul Artur Macovei, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 23 iunie 2022, iar cererea de recurs a fost depusă la 28 octombrie 2022.

Materialele cauzei atestă expedierea prin intermediul oficiului poștal a copiei deciziei integrale participanților la proces la 08 iulie 2022, conform scrisorii de însoțire (f.d. 121), însă dovada că aceasta a fost recepționată și la ce dată de către Î.C.S. "Premier Energy Distribution" S.A., la materialele cauzei lipsește. Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de reprezentantul recurentului Î.C.S. "Premier Energy Distribution" S.A., avocatul Artur Macovei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererile de recurs se consideră inadmisibile în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, cererea de recurs declarată de reprezentantul recurentului Î.C.S. "Premier Energy Distribution" S.A., avocatul Artur Macovei, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de instanța de apel și prima instanță, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII, Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera ca fiind inadmisibilă cererea de recurs declarată de reprezentantul recurentului Î.C.S. "Premier Energy Distribution" S.A., avocatul Artur Macovei.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de reprezentantul recurentului Întreprinderea cu Capital Străin "Premier Energy Distribution" Societate pe Acțiuni, avocatul Artur Macovei, împotriva deciziei din 23 iunie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat